

АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ И КЛАСИРАНЕТО В РЕПУБЛИКАНСКИТЕ ПЪРВЕНСТВА ПО ФЕХТОВКА ЗА МЪЖЕ И ЖЕНИ В ПЕРИОДА 2014–2020 г.

Венета Петкова

Национална спортна академия „Васил Левски“, катедра „Тежка атлетика, бокс,
фехтовка и спорт за всички“

ORCID

Veneta Petkova – <https://orcid.org/0000-0003-0730-1319>

РЕЗЮМЕ

Въведение: планирането на спортните резултати се основава на редица фактори, като един от водещите е анализът на спортните постижения. То може да се осъществи само въз основа на достоверна информация за резултатите. Целта на изследването е да се идентифицират основните фактори, детерминиращи върховите спортни постижения на състезателите по фехтовка в периода 2014–2020 г., и въз основа на тях да се набележат перспективите за развитие на този спорт в България.

Обект на изследването са спортните постижения на състезателите, участващи в републикански първенства в периода 2014–2020 г.

Предмет на изследването са факторите, обуславящи постигнатите спортни резултати, и перспективите за развитие на фехтовката на клубно и национално ниво. За постигане на целта е използвана комплексна методика, включваща: анализ на протоколи и записи на резултати от проведените републикански първенства по фехтовка – индивидуално и отборно, през периода 2014–2020 г.; анализ на данни за класиранията от републикански първенства през всяка една от годините в изследвания период.

Резултати: налице е специализиране на клубовете по отношение на високото спортно майсторство в отделните оръжия. Успехите, особено в републиканските отборни първенства, засилват тази тенденция. Заключение: наситеният с редица прояви спортен календар през разглеждания период не намалява значимостта на републиканските първенства. Те продължават да имат водеща роля във високото спортно майсторство по фехтовка у нас.

Ключови думи: фехтовка, Републиканско първенство, перспективи

ANALYSIS OF THE RESULTS AND RANKING IN THE REPUBLICAN FENCING CHAMPIONSHIPS FOR MEN AND WOMEN BETWEEN 2014 AND 2020

Veneta Petkova

National Sports Academy “Vassil Levski”, Department of Heavy athletics, boxing, fencing
and sport for all

ABSTRACT

Introduction: The planning of sports results is based on a number of factors, one of the leading being the analysis of sports achievements. It can only be done on the basis of reliable information on the results. The aim of the study is to identify the main factors determining the excellence of the athletes in fencing in the period 2014-2020 and on the basis of them to identify the prospects for the development of this sport in Bulgaria. The subject of the study are the sports achievements of the athletes participating in republican championships in the period 2014-2020. In order to achieve the goal, a complex methodology was used, including: Analysis of protocols and records of the results of the republican fencing championships – individually and teamly, in the period 2014-2020; Analysis of data on republican rankings in each of the years in the study period. **Results:** There is a specialisation of clubs in terms of high sportsmanship in individual weapons. Successes, especially in republican team championships, reinforce this trend.

Conclusion: The sports calendar, saturated with a number of events during the period considered, does not diminish the importance of the Republican primaries. They continue to have a leading role in the high sports mastery of fencing in Bulgaria.

Keywords: *Fencing, Republican Championship, Prospects*

ВЪВЕДЕНИЕ

Непрекъснато променящата се динамика на спортния живот ни кара да извършваме все по-задълбочени анализи на спортната дейност, с която сме пряко свързани (Петков, 2013). Методите за анализ на фехтовката традиционно са свързани с техническите и тактическите характеристики. Въпреки че има древна история, и че е един от спортовете на първата модерна Олимпиада в Атина през 1896 г., фехтовката набира популярност и широко разпространение по-бавно от повечето спортове. Причините за това са както в необходимата екипировка, така и в трудното изучаване поради абстрактния характер на същността (Zhang et al., 2018). Поради това, наред с чисто спортно-технически, е необходим и статистически анализ на резултатите от състезанията. Такъв анализ дава ясна представа за тенденциите както по отношение на обхвата от клубове, административни

области, така и от тези, свързани с правилното разпределение на състезанията от държавния спортен календар.

Значението на Държавния спортен календар във всеки вид спорт, в това число и във фехтовката, има както правен, така и спортно-технически аспект. Нормативно е закрепено изискването към всяка федерация както за получаване на лиценз (ЗФВС, 2018), така и за ефективното му използване да приеме правила за провеждане на състезания от държавния спортен календар, а също така годишен спортен календар. Това задължение се явява и право, защото само лицензирана спортна федерация може да излъчи и обяви шампионите на страната в даден вид спорт и във всяка една от дисциплините му.

Планирането на спортните резултати се основава на редица фактори, като един от водещите е анализът на спортните постижения. Той може да се осъществи само въз основа на достоверна информация за резултатите. През разглеждания период 2014–2020 г. са проведени всички държавни първенства по фехтовка, индивидуално и отборно, за мъже и жени, на трите вида оръжия – сабя, рапира и шпага. Това дава възможност за комплексен анализ на резултатите

ЦЕЛ

Целта на изследването е да се идентифицират основните фактори, детерминиращи върховите спортни постижения на състезателите по фехтовка в периода 2014–2020 г. и въз основа на тях да се набележат перспективите за развитие на този спорт в България.

Настоящият анализ продължава традициите за набелязване въз основа на исторически резултати на тенденциите и перспективите в цялостното развитие на този спорт (Петков, 2015). Обобщаването на данните в рамките на период от 7 спортносъстезателни години дава възможност за обективност на крайните резултати.

МЕТОДИКА

За постигане на целта е използвана комплексна методика, включваща:

1. Анализ на протоколи и записи на резултати от проведените републикански първенства по фехтовка – индивидуално и отборно, през периода 2014–2020 г.
2. Анализ на данни за класиранията от републикански първенства през всяка една от годините в изследвания период.

Обект на изследването са спортните постижения на състезателите, участващи в републикански първенства в периода 2014–2020 г.

Предмет на изследването са факторите, обуславящи постигнатите спортни резултати, и перспективите за развитие на фехтовката на клубно и национално ниво.

Изследвани лица – шампиони на България, индивидуално и отборно, във видовете оръжия сабя, шпага и рапира през периода 2014–2020 г.

Използвани са следните математико-статистически методи: контент-анализ на източниците и честотен анализ на резултатите – абсолютна и относителна честота на резултатите на клубовете по фехтовка в България.

РЕЗУЛТАТИ

Анализът на таблиците с резултати и класирания от републиканските първенства е извършен въз основа на данни от архива на БФ Фехтовка. През разглеждания период са проведени 42 състезания. Той се характеризира с въвеждането на много промени във формата на провеждане на състезанията от Вътрешния спортен календар, като основната цел е увеличаване броя на състезанията от календара на БФ Фехтовка. От сезон 2014–2015 Държавното първенство е в едно състезание и от него се определя държавният шампион.

Анализ на държавните индивидуални първенства на всички оръжия

Таблица 1. Победители в държавните първенства – индивидуално

Година	Рапира мъже	Рапира жени	Шпага мъже	Шпага жени	Сабя мъже	Сабя жени
2014–2015	Дадикозян Пловдив БГ	Найденова НСА	Диков НСА	Симеонова Диана	Арnaudов Свечников	Илиева Свечников
2015–2016	Дадикозян Пловдив БГ	Коцева Ескалибур	Зафиров София	Симеонова Диана	Бурнев Свечников	Храмова Левски
2016–2017	Славчев Волов	Бадваганян Пловдив БГ	Диков НСА	Деянова Пентатлон	Арnaudов Свечников	Илиева Свечников
2017–2018	Николов Варна	Коцева Ескалибур	Диков НСА	Денинска София	Бурнев Свечников	Ефимова Свечников
2018–2019	Николов Волов	Коцева Ескалибур	Чакърров Черно море	Денинска София	Георгиев Свечников	Илиева Свечников
2019–2020	Николов Варна	Коцева Ескалибур	Чакърров Черно море	Ерменкова София	Гъонов ЦСКА	Илиева Свечников

В разглеждания период са проведени 6 състезания по всеки вид оръжие (Таблица 1).

- На рапира мъже шампиони са 4 състезатели от 3 клуба – Пловдив БГ, Варна и Волов – Шумен, като всеки от тях има по 2 титли. При жените на същото оръжие шампионки са 3 състезателки от 3 клуба – Ескалибур, Пловдив БГ и НСА.

- На шпага при мъжете шампиони са 3 състезатели от 3 клуба – НСА, Черно море и СК „София“, а при жените – 4 състезателки също от 3 клуба – Диана – Ямбол, Пентатлон – Пазарджик и СК „София“.

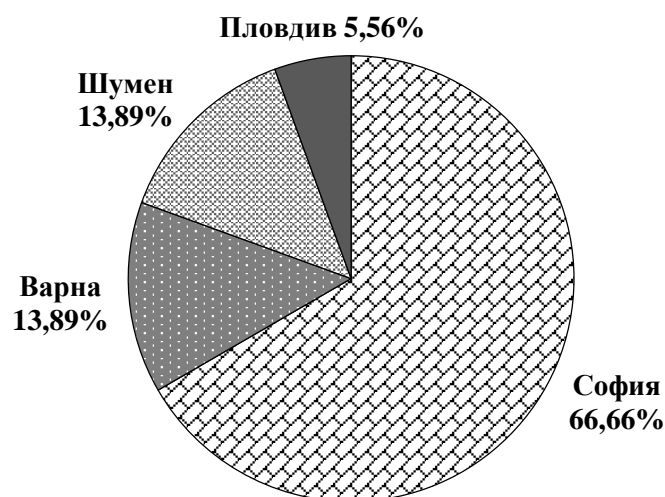
- Шампиони на сабя при мъжете са 4 състезатели, представители на 2 клуба – Свечников и ЦСКА. На същото оръжие при жените победителки са 3 състезателки от 2 клуба – Свечников и Левски.

Общо състезатели на 12 клуба от 5 града са печелили шампионски титли на България индивидуално в отделните оръжия. Единствено НСА има спечелени титли в 2 различни оръжия – на рапира Найденова и на шпага Диков. Всички други 11 клуба със състезатели, печелили републиканско първенство през посочения период, са го постигали само в един вид оръжие.

Таблица 2. Победители в държавните първенства – отборно

Година	Рапира мъже	Рапира жени	Шпага мъже	Шпага жени	Сабя мъже	Сабя жени
2014 2015	Пловдив БГ	Волов – Шумен	НСА	София	Свечников	Свечников
2015 2016	Пловдив БГ	Ескалибур	София	София	Свечников	Свечников
2016 2017	Волов – Шумен	Ескалибур	Черно море	Одесос	Свечников	Свечников
2017 2018	Волов – Шумен	Ескалибур	Черно море	Одесос	Свечников	Свечников
2018 2019	Волов – Шумен	Ескалибур	НСА	НСА	Свечников	Свечников
2019 2020	Волов – Шумен	Ескалибур	НСА	Черно море	Свечников	Свечников

Най-конкурентни в борбата за титлите отборно (Таблица 2) са състезанията на шпага, докато на рапира е налице доминация на Волов при мъжете и на Ескалибур при жените. При сабята е налице пълна хегемония на Свечников. От географска гледна точка има само 4 града, клубове от които са станали шампиони отборно – 24 титли са завоювани от софийски клубове, което представлява 66,6%, по 5 от клубове от Шумен и от Варна и 2 от Пловдив (Фигура 1).

Фигура 1. *Географско разпределение на отборните титли по фехтовка*

ДИСКУСИЯ

Налице е специализиране на клубовете по отношение на високото спортно майсторство в отделните оръжия – индивидуално и отборно. Успехите им, особено в републиканските отборни първенства, разкриват тази тенденция. Показателно е също, че в индивидуалните първенства има титли на състезатели от клубове, които нито веднъж не са печелили отборно първенство. Тази специализация е допълнителен ефект от въведените промени в начина на провеждане в Държавния спортен календар, който подпомага високото спортно майсторство на водещите състезатели по фехтовка в България.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Промените в Държавния спортен календар по фехтовка от сезон 2014–2015 г., които доведоха до увеличаване общия брой състезания за мъже и жени до 128, не намали ролята и значението на републиканските първенства. Запазването на този начин на провеждане на първенствата, заедно с правилното им съчетаване с международния спортен календар на водещите състезатели, е предпоставка за трайно повишаване на спортните резултати на водещите състезатели по фехтовка. Разбира се, анализът на спортните резултати е само един от аспектите, подпомагащи процеса на развитие на фехтовката. Той служи обаче за открояване на онези тенденции, които биха подпомогнали както БФ Фехтовка, така и водещите клубове в страната в тяхната организационна дейност. Наситеният с редица прояви спортен календар през разглеждания период не намалява значимостта на републиканските първенства. Те продължават да имат водеща роля във високото спортно майсторство по фехтовка у нас.

ЛИТЕРАТУРА

Закон за физическото възпитание и спорта, ДВ, бр. 86 от 18.10.2018 г., чл. 20, т. 8 и чл. 21, ал. 1, т. 11 и 12 // *Zakon za fizicheskoto vazpitanie i sporta*, DV. br. 86 от 18.10.2018 g., chl. 20, t. 8 i chl. 21, al. 1, t. 11 i 12.

Петков, Кр. (2015). *Анализи на резултатите и класирането в републиканските първенства и купа България по фехтовка за мъже и жени в периода 1990–2013 г.*: НСА ПРЕС. // Petkov, Kr. (2015). *Analizi na rezultatite i klasiraneto v republikanskite parvenstva i kupa Balcaria po fehtovka za mazhe i zheni v perioda 1990-2013 g.*: NSA Pres.

Петков, Кр. (2013). *Основи на фехтовката. Учебник*. НСА ПРЕС, 2013.// Petkov, Kr. (2013). *Osnovi na fehtovkata. Uchebnik*. NSA Pres.

Zhang M., Chen L., Yuan X., Huang R., Liu S., Yong J. (2018). Visualization of technical and tactical characteristics in fencing. *Journal of Visualization*. 22(5), 109–124.

Автор за кореспонденция:

Венета Петкова

Национална спортна академия „Васил Левски“

Катедра „Тежка атлетика, бокс, фехтовка и спорт за всички“

e-mail: v.petkova.nsa@gmail.com